

Az erdei szalonka párzási ciklusát húzásnak nevezi a magyar vadásznyelv. Sajnos manapság egyre többen síkra szállnak amellett, hogy az erdei szalonka húzása csakis a nászidőre tehető viselkedési formát, a tulajdonképpeni dürgést jelenti. A tavaszi szalonkahúzás megszálloittai, az előző generációtól átvéve és saját tapasztalataikra is hagyatkozva, a húzásnak két „típusát” különböztetik meg a szalonkák viselkedésmódja alapján: a csendes és az ún. hangos húzást. Ez utóbbi fogalom a korrogyva kereső szalonkakakás, illetve a pisszegve-cippogva egymást kergető, két vagy több szalonka átvett germandizmusos cvikknek nevezett repülési módját takarja. De mit jelent a csendes húzás?

Február utolsó dekádjában a nappali világos órák számának növekedésével az erdei szalonka telelőhelyéről északi költőterületei felé kezd húzódni. A tavaszi felvonulás gyorsaságát a talaj állapota határozza meg. Mihelyt a fagy kienged, és a talaj átmelegszik, a talajlakó gerinctelenek a talaj legfelső, humuszban gazdag rétegébe húzódnak, élelmet kínálva ezáltal a szalonkának. A vonuló szalonkasokadalom ehhez igazodva hatol egyre magasabbra É, É-Ny-i irányba. Szélsőséges időjárási viszonyok

mellett (pl. csapadékszegény tél erős tavaszi felmelegedéssel párosulva) a szalonkák olyan vonulási „folyosókat” keresnek, ahol táplálékszükségüket biztosítottan látják: árteres folyók,

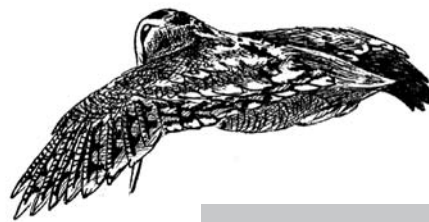
Nem csak nászrepülés

mocsaras völgyek, partszegélyek mentén vonulnak. Ilyen kényesítő körülmények esetén a dürgés lelassul, de teljesen le is állhat. Gyakorolhat ilyen hatást az is, ha a szalonkák olyan helyen „szállnak meg”, ahol tartósan fagy, vagy napokig intenzíven esik, viharos szél fúj... stb. A hosszú csőrűek az esti szürkületben és virradatkor ilyenkor is mozognak, igyekeznek azonban minél kevesebb időt tölteni a levegőben, csupán táplálkozóhelyet cserélnek, a röptük gyors és célirányos, hangot nem adnak, egymás társaságát nem keresik: azaz nincs dürgés! Ilyenkor beszélnek a vadászok csendes húzásról. Tehát az a vadász, aki amellet kardoskodik, hogy a húzás a szalonka párzási viselkedését (és csakis azt) jelenti, az miért beszél csendes és zajos húzásról?

A húzás, mint vadászati szakszó, a szárnyasvad gyors, célirányos röptét jelenti. Mondjuk ezt a kacsára, amikor a vízről tarlózni vagy éppen vissza, nappali pihenőhelyére igyekszik. Húz a liba is, amikor a vetéseket veszi irányba, vagy onnan visszatér a nagy, nyílt vizekre. Mondjuk, használjuk ezt a kifejezést mindannyian, s ha a vízivadnál ez ennyire nyilvánvaló, miért nem az az eredeti szalonka esetében?

A tavaszi, ún. csendes húzás tehát azonos a szalonka őszi táplálkozóhely-kereső röptével, hiszen az erdei szalonka az őszi átvonulás ideje alatt is mozog mind az esti, mind a hajnali szürkületben. Mit csinál ilyenkor? Bizony, húz!

Kovács Tibor

Megemlékezés

Maderspach Viktor (1875–1941), a kitűnő tollú erdélyi vadászíró és huszárcapitány születésének 130. évfordulója alkalmából, február 11-én megemlékezést tartott a Maderspach Viktor Vadászklub. A cinkotai temetőben katonai és vadásztiszteletadással megkoszorúzták a sírját, majd a Pílisi Parkerdő Rt. budakeszi erdészeti központjában az ott álló mellszobrát. A sír előtt az emlékbeszédet Ádám Jenő tábornok tartotta, felidézve a nagy vadász és katonaleletűjét.

Krasznai Szomor Péter

Fotó: Krasznai Szomor Péter

A szerző grafikáival